

DORDRECHTS
MUSEUM

JAARVERSLAG

2021

DORDRECHTS MUSEUM
HUIS VAN GIJN
HOF VAN NEDERLAND
REGIONAAL ARCHIEF DORDRECHT

INHOUDSOPGAVE

3	VOORWOORD
5	1 KENSCHETS VAN DE ORGANISATIE
6	2 PROGRAMMERING EIGEN COLLECTIE TENTOONSTELLINGEN
22	3 COLLECTIE AANWINSTEN BRUIKLENEN RESTAURATIE EN CONSERVERING COLLECTIEREGISTRATIE STADSDEPOT ONDERZOEK EN PUBLICATIES KUNST IN DE OPENBARE RUIMTE
29	4 PUBLIEK BEZOEKCIJFERS COMMUNICATIE EN PUBLICITEIT ACTIVITEITEN EN RANDPROGRAMMERING ONLINE
36	5 ORGANISATIE PERSONEEL BEDRIJFSVOERING DIVERSITEIT EN INCLUSIE
41	6 SPONSOREN EN FONDSEN BEDRIJFSVRIENDEN DORDRECHTS MUSEUM VERENIGING DORDRECHTS MUSEUM STICHTING GEMMA MENTZEL DO FELKERS-SNIJDERS STICHTING SPONSOREN FONDSEN
47	7 RAAD VAN ADVIES
48	8 FINANCIEEL VERSLAG
50	9 FACTS & FIGURES
52	BIJLAGE VERWERVINGEN 2021

VOORWOORD

2021 was voor de Dordtse musea en het Regionaal Archief Dordrecht opnieuw een bewogen jaar. Want het coronavirus drukte het hele jaar een stempel op ons reilen en zeilen: de eerste helft van het jaar in lockdown, de tweede helft voorzichtig weer open, om op 19 december de deuren weer te moeten sluiten voor de derde lockdown.

Voor het Dordrechts Museum moesten we wederom ingrepen doen in het tentoonstellings- en activiteitenprogramma. Maar desondanks hebben we – vol trots – kunnen uitpakken met de meest ambitieuze tentoonstelling ooit: *In het licht van Cuyp*, waarmee we de (uitgestelde) 400ste verjaardag van onze grootste kunstenaar vierden. Tentoonstellingen zijn belangrijk, maar we zijn ons in 2021 ook meer gaan focussen op de vaste collectie. Tenslotte is het eigen bezit het kloppend hart van onze musea. Zo heeft de collectie moderne en hedendaagse kunst een vaste plek gekregen in de presentatie van zes eeuwen schilderkunst.

In Huis Van Gijn is er hard gewerkt aan het project *Van kelder tot kap* waarbij er aandacht is voor zowel de rijke bewoners als het personeel: *upstairs, downstairs*. Zo heeft de groene slaapkamer nieuw behang gekregen en is de kelder sinds kort publiek toegankelijk. Ook voor Hof van Nederland stond 2021 in het teken van vernieuwing en herpositionering. Het museum, dat in juni 2022 zijn deuren zal heropenen voor het publiek, zal nog meer dan voorheen aandacht vragen voor vrijheid en verdraagzaamheid in de samenleving, toen, nu en in de toekomst. Het Regionaal Archief Dordrecht heeft in 2021 een groot aantal aanvullingen op archieven beschreven en daarmee toegankelijk gemaakt voor het

In het licht van Cuyp
foto Studio Roodenburch

publiek via de website. Ook is er een projectgroep gestart die de komende twee jaar gaat werken aan een grotere digitale toegankelijkheid van de collectie, een verbeterde digitale dienstverlening en een breder digitaal publieksbereik.

Gelukkig konden we in deze tijden van crisis, met financiële steun van velen, belangrijke aankopen doen, zoals het *Portret van Sir Norton Knatchbull* door Samuel van Hoogstraten uit 1667 en het spectaculaire *Huwelijksportret van Johan de Witt en Wendela Bicker* van Natasja Kensmil uit 2020. Een absoluut hoogtepunt vormde het in langdurig bruikleen krijgen van het *Gezicht op de brug en abdij van Whalley*, een vroeg meesterwerk van de Engelse landschapschilder Joseph Mallord William Turner; een gedroomde aanwinst!

Zoals uit dit jaarverslag blijkt, konden we in 2021 slechts zo'n 74.000 bezoekers verwelkomen, waar we op een bezoekersaantal van 140.000 hadden gerekend. Daarmee bleven de eigen inkomsten (ver) achter bij

de oorspronkelijke raming. We voelden ons dan ook gesterkt door de financiële steun van zowel het Mondriaan Fonds als de gemeente Dordrecht. Dat geeft ons vertrouwen voor de toekomst. Ook danken wij de vele fondsen, de Bedrijfsvrienden Dordrechts Museum en de Vereniging Dordrechts Museum voor hun (financiële) hulp in het afgelopen jaar.

We leven in een turbulente tijd. De oorlog in Oekraïne, zo dichtbij, maakt eens te meer duidelijk hoe bevoorrecht we zijn om in vrijheid te kunnen leven en hoe belangrijk kunst en cultuur zijn. Ze bieden immers troost, inspiratie, afleiding en verruimen onze blik. We hopen dan ook van harte dat aan deze donkere periode snel een einde komt, opdat musea en archieven, niet alleen in Nederland maar wereldwijd, hun betekenisvolle rol weer optimaal kunnen vervullen. We hopen u snel te zien; wij zijn er in ieder geval klaar voor!

Directie Dordrechts Museum

KENSCHETS VAN DE ORGANISATIE

De gemeentelijke cultuurorganisatie Dordrechts Museum kent vier instellingen: Dordrechts Museum, Huis Van Gijn, Hof van Nederland en het Regionaal Archief Dordrecht. We zijn een museum, archief en laboratorium tegelijk. Wij vinden dat kunst en geschiedenis zo dicht mogelijk bij zo veel mogelijk mensen moet staan. Omdat ze van grote waarde zijn; omdat ze ontroeren, verrassen, troosten of prikkelen. En omdat ze bijdragen aan een betere samenleving. De cultuurorganisatie Dordrechts Museum is een belangrijke culturele drager in de stad en spreekt een divers en groeiend lokaal, regionaal en (inter)nationaal publiek aan. De Collectie Dordrecht is breed, gevarieerd en van hoge kwaliteit; nauw verbonden met de geschiedenis van de stad, maar deze ook overstijgend.

DORDRECHTS MUSEUM

Het Dordrechts Museum, opgericht in 1842, is een van de oudste musea in Nederland. De initiatiefnemers stond 'een museum van schilderijen' voor ogen en die ambitie heeft na bijna 180 jaar verzamelen geresulteerd in een collectie van zes eeuwen schilderkunst van (inter)nationaal niveau.

HUIS VAN GIJN

Huis Van Gijn is een uniek historisch woonhuis, dat de Dordtse bankier en verzamelaar Simon van Gijn bij zijn overlijden in 1922 met inboedel en verzameling naliet aan de Vereniging Oud-Dordrecht. Het is in 1949 aan de gemeente Dordrecht overgedragen. Het leven rond 1900 van Simon van Gijn, zijn vrouw Cornelia van Gijn-Vriesendorp en hun personeel wordt hier tastbaar: van kelder tot kap.

HOF VAN NEDERLAND

Hof van Nederland is een historisch museum over het belang van Dordrecht voor de

geschiedenis van vrijheid en tolerantie in Nederland. Het Hof is een belangrijke plaats van herinnering van onder meer de Eerste Vrije Statenvergadering (1572) en de Synode van Dordrecht (1618-1619).

REGIONAAL ARCHIEF DORDRECHT

Het Regionaal Archief Dordrecht, opgericht in 1885, beheert en verwerft overheids- en particuliere archieven afkomstig uit Dordrecht en diverse regiogemeenten. Voor overheidsarchieven gaat het om een wettelijke plicht, zoals vastgelegd in de Archiefwet en de gemeentelijke archief- en documentatieverordening. De oudste archieven dateren uit de Middeleeuwen. Het archief beschikt over een uitgebreide en steeds groeiende collectie beeld- en audiomateriaal en een omvangrijke archiefbibliotheek. De archiefcollecties zijn in te zien in de studiezaal in Hof van Nederland.

2

PROGRAMMERING

IN DE DORDTSE MUSEA WAREN DERTIEN TENTOONSTELLINGEN
EN COLLECTIEPRESENTATIES TE ZIEN

DE MODERNE EN HEDENDAAGSE KUNST HEEFT EEN PLEK GEKREGEN
IN DE VASTE PRESENTATIE

DE HERINRICHTING EN HERPOSITIONERING VAN HOF VAN NEDERLAND
HEBBEN IN 2021 EEN DUIDELIJKE INVULLING GEKREGEN

EIGEN COLLECTIE

Vaste presentatie

Het Dordrechts Museum vertelt in de vaste presentatie thematisch het verhaal van zes eeuwen schilderkunst. In sommige zalen gaan kunstwerken uit verschillende eeuwen een dialoog met elkaar aan. Echt 'vast' is de presentatie niet: aanwinsten en bruikleenverkeer zorgen geregeld voor veranderingen.

CUYP EN HET LANDSCHAP

Aanwinst Turner

In aanloop naar de tentoonstelling *In het licht van Cuyp*, waarin de impact van Cuyp in Engeland centraal stond, werd een presentatie gewijd aan het op Aelbert Cuyp geïnspireerde *Whalley Bridge and Abbey* van de Engelse landschapschilder J.M.W. Turner. Het Dordrechts Museum kreeg het werk in juni 2021 in langdurig

bruikleen van een bevriende verzamelaar. Deze gedroomde aanwinst was in de vaste opstelling te zien in de zaal *Cuyp en het landschap*, samen met het werk van Cuyp, Thomas Gainsborough en Jan Both. Van Thomas Gainsborough verwierf het museum twee jaar eerder al een landschap dat de impact van Cuyp op de achttiende-eeuwse Engelse landschapschilderkunst laat zien. Met de aanwinst van Turner is nu ook Cuyps beroemdste navolger thuis in Dordrecht.

Bij de presentatie van Turners *Whalley Bridge and Abbey* publiceerde het museum in juni 2021 *Turner in Dordrecht*, een boekje dat J.M.W. Turner volgt op zijn zoektocht naar Cuyp, eerst in Engeland en later in Dordrecht. Aan de hand van Turners schetsen wandelt de lezer samen met de Britse kunstenaar door de stad van Cuyp.

Wandelboekje *Turner in Dordrecht*
foto Linda de Jongh

Dordtse navolgers van Cuyp

Na de Turnerpresentatie is de zaal *Cuyp en het landschap* grotendeels heringericht in verband met *In het licht van Cuyp*. Parallel aan de tentoonstelling waren er landschappen te zien van Dordtse navolgers van Cuyp uit de zeventiende tot en met de negentiende eeuw, zoals Abraham van Calraet, Jacob van Strij en Gillis Smak Gregoor.

FUSIEN BIJL DE VROE

Er werd in 2020-2021 een zaal vrijgemaakt voor een collectiepresentatie samengesteld door Fusien Bijl de Vroe, directeur van de Vereniging Rembrandt. Zij maakte als gast-conservator een persoonlijke keuze uit zes eeuwen schilderkunst.

MODERNE EN HEDENDAAGSE KUNST

De wens om moderne en hedendaagse kunst een vaste plek te geven in het collectie-circuit leefde al geruime tijd. In de eerste helft van 2021 zijn de plannen gerealiseerd. Hedendaagse kunst kreeg een vaste plek in de eerste zaal. Hier wordt het werk van jonge kunstenaars getoond, waaronder diverse recente aanwinsten. Deze werken zijn gecombineerd met schilderijen uit de jaren tachtig van de twintigste eeuw, onder meer van Marlene Dumas, René Daniëls en Erik Andriessse, kunstenaars die in die periode het schilderen een nieuwe impuls gaven en de generaties na hen hebben geïnspireerd.

In de tweede zaal wordt een selectie uit de twintigste-eeuwse collectie getoond. In deze nieuwe presentatie kregen aanwinsten als *Parkgezicht te Domburg* (1911-1912) van Jacoba van Heemskerck en *Mallorca* (1914)

Collectiepresentatie, samengesteld door Fusien Bijl de Vroe

van Else Berg een prominente plek. Met de verwerving van hun werk zijn toonaangevende vrouwelijke kunstenaars aan de collectie toegevoegd: zij behoren tot de belangrijke vernieuwers in de beginjaren van de twintigste eeuw. De schilderkunst van rond 1900, met het accent op Tachtigers als Breitner, Isaac Israëls, Willem Witsen en Jan Veth kreeg een nieuwe plek in zaal 3 onder de titel *Vernieuwers in de stad*.

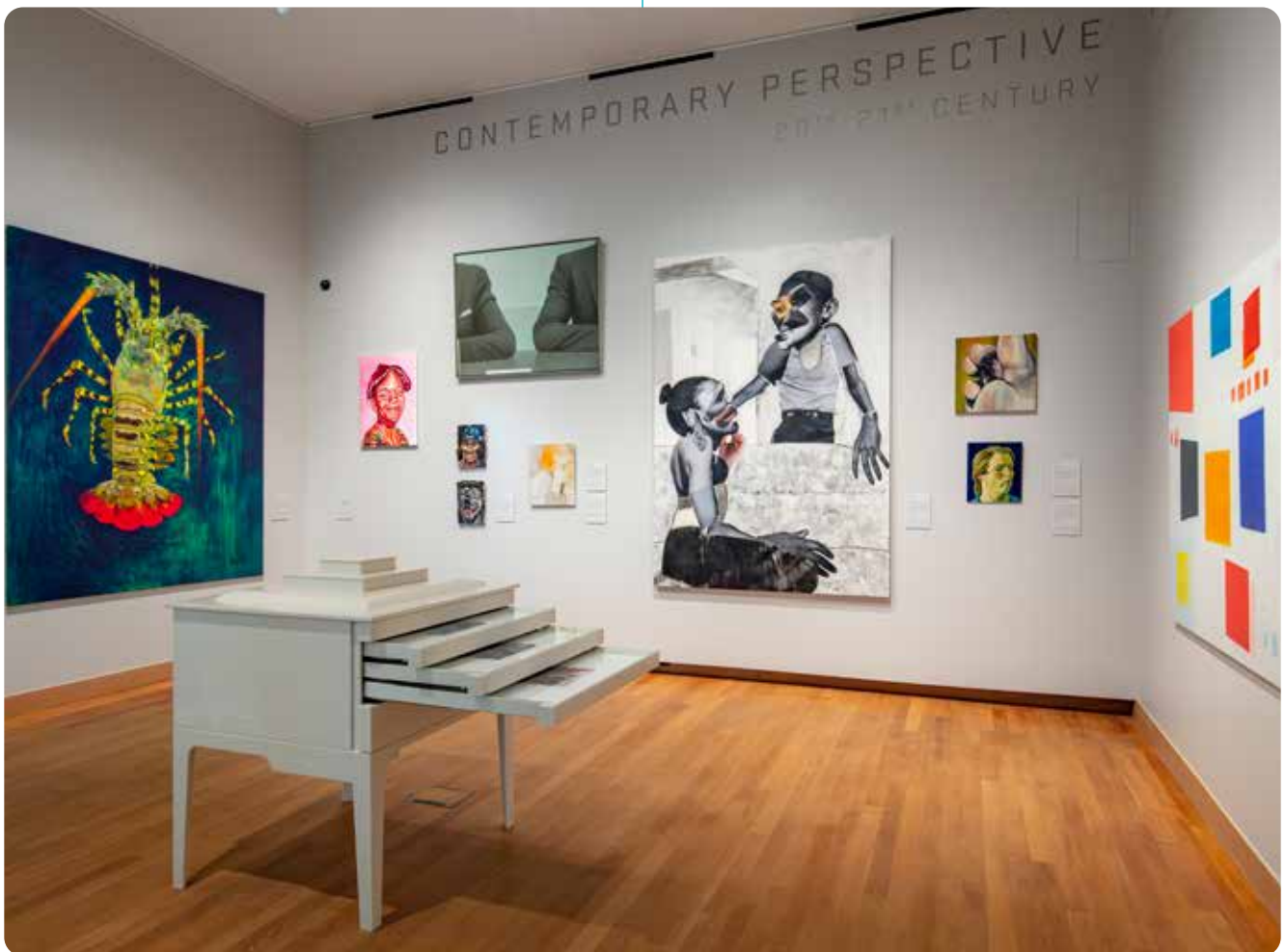
Met de herinrichting van deze zalen op de begane grond is een bezoek aan de vaste collectie nu daadwerkelijk een wandeling door zes eeuwen schilderkunst geworden. Een ontdekkingsreis die begint bij de kunst van vandaag.

Take pART TAGGED HET MUSEUM

Ook de deelnemers aan het talentontwikkelingsprogramma *Take pART* lieten een blijvende indruk achter in onze zalen. Zij plaatsten tag bordjes. Deze tags brengen een verrassende invalshoek, een interessant verhaal, fungeren als een eyeopener, of voegen een leuke meme toe. Bovenal geven de tags een inkijkje in de manier waarop jongeren naar kunst kijken en beleven.

WILLAERTSWAND

Op de Willaertswand in de centrale hal van het Dordrechts Museum werd in 2021 geen nieuwe presentatie gerealiseerd. In verband met de

Zaal 1 Hedendaags perspectief

maandenlange sluiting van het museum werd besloten *Het sublieme ontwaakt*, de presentatie van twee gerestaureerde landschappen van de in Dordrecht geboren romantische schilder Alexander Wüst, te verlengen tot begin 2022. Door een ingrijpende restauratie van zowel de schilderijen als de oorspronkelijke lijsten, mogelijk gemaakt door het VriendenLoterij Restauratie Fonds van de Vereniging Rembrandt, zijn deze werken weer in volle glorie te bewonderen.

HOF VAN NEDERLAND

In 2021 waren de herinrichting en herpositionering van Hof van Nederland in volle gang in aanloop naar de heropening in juni 2022. In 2022 is het 450 jaar geleden dat Willem van Oranje opriep tot een vrijheidsstrijd. In heel Nederland wordt 1572 herdacht en geactualiseerd als keerpunt in de Nederlandse geschiedenis.

Met de herinrichting van Hof van Nederland willen we een verhaal vertellen waarin iedereen zich kan herkennen. Een verhaal dat enerzijds geïnspireerd is op de geschiedenis van het gebouw zelf en anderzijds gaat over vrijheid en verdraagzaamheid. Het verhaal over vrijheid en verdraagzaamheid zullen we gaan vertellen vanuit verschillende perspectieven op basis van de historische collectie, in diverse (audio) tours en met persoonlijke reflecties. In het museum zal de bezoeker worden uitgenodigd om stil te staan bij actuele vragen rondom vrijheden. Welke keuzes maak jij? En welke gevolgen heeft dit voor anderen? Vragen die nu misschien wel prangender zijn dan ooit. Het nieuwe Hof van Nederland wil inzetten op voor het museum nieuwe doelgroepen, waarmee we een breder en jonger publiek aan ons willen verbinden.

Ontwerpschets herinrichting Hof van Nederland

DORDTENAREN BOVEN WATER

8 juni t/m 17 december 2021

Hof van Nederland

Dordrecht en water zijn onlosmakelijk met elkaar verbonden. Het water maakte haar tot de grootste en rijkste handelsstad van Holland in de Middeleeuwen. Door de Sint-Elisabethsvloed in 1421 werden de stad en de economie hard getroffen en kwam Dordrecht op een eiland te liggen. Het duurde eeuwen voordat de stad door de vele inpolderingen haar huidige vorm zou krijgen.

De tentoonstelling in Hof van Nederland toonde de rol van het water in de Dordtse geschiedenis, van de Middeleeuwen tot het eind van de twintigste eeuw. Water boezemt de Dordtenaren niet alleen angst in, het zorgt ook voor voorspoed en vermaak. In de expositie vertelden Dordtenaren over hun ervaringen. Wat gebeurde er toen? En welke rol speelt de waterproblematiek vandaag de dag nog? Het zijn verhalen die in het geheugen van de stad, het archief, worden bewaard. Foto's, tekeningen, documenten en bijzondere voorwerpen lieten gebeurtenissen zien die bepalend zijn geweest voor Dordrecht en haar bewoners. Voor velen een moment van herkenning.

financiering

Dordrechts Museum

Dordtenaren boven water
foto Regionaal Archief Dordrecht

DORDTSE POWERVROUWEN

6 oktober t/m 17 december 2021

Hof van Nederland

De deelnemers van het jongerenprogramma *Take pART* hebben in Hof van Nederland een pop-uptentoonstelling georganiseerd getiteld *Dordtse Powervrouwen in het Hof*. Een tentoonstelling over vrouwenemancipatie, bedacht en uitgevoerd door de *Take pART*ners zelf. Elke deelnemer heeft een opvallende Dordtse vrouw in de schijnwerpers gezet en daarbij een persoonlijk verhaal verteld.

financiering

Fonds21

Dordtse Powervrouwen in Hof van Nederland
foto Bart Grietens

DIEPGEWORTELD

18 november 2020 t/m 15 augustus 2021

Dordrechts Museum

Ter gelegenheid van het 50-jarig jubileum van de Bomenstichting presenteerden we *Diepgeworteld. Bomen in de Nederlandse schilderkunst*. In deze thematische tentoonstelling kwamen zes eeuwen bomen in ruim 70 schilderijen, afkomstig uit diverse Nederlandse collecties, aan bod. De Nederlandse schilderkunst wordt geroemd om zijn magistrale landschappen en de Hollanders zijn meesters in het verbeelden van de boom. In *Diepgeworteld* gingen oude en moderne meesters een dialoog met elkaar en met het publiek aan. Waar de Nederlandse Bomenstichting zich inzet voor het behoud van bomen voor de toekomst, is het de missie van het Dordrechts Museum om ons anders naar schilderkunst te laten kijken.

De tentoonstelling liet ons zien dat de relatie tussen mensen en bomen eeuwenoud is, diepgeworteld in onze cultuur. Geschilderde bomen vertellen ons dat we ze blijvend moeten koesteren.

samenwerking

Bomenstichting

publicatie

Diepgeworteld. Bomen in de Nederlandse schilderkunst (Magazine i.s.m. de Bomenstichting)

financiering

Fonds 21, M.A.O.C. gravin van Bylandt Stichting, H.M.A. Schadee Fonds en Kickstarter Fonds

Diepgeworteld in het Dordrechts Museum

I ♥ DORDT

13 december 2020 t/m 11 augustus 2021

Dordrechts Museum

In een unieke tentoonstelling voor Dordtenaren werd de 800ste verjaardag van Dordrecht gevierd. De tentoonstelling ging over de persoonlijke band die mensen uit Dordrecht hebben met hun woonplaats. Het museum riep de bewoners op een bijzonder voorwerp in te leveren om samen een ode te brengen aan de stad. Aan deze oproep

werd ruim gehoor gegeven. Aan de hand van bijna 400 voorwerpen werden mooie, leuke en ontroerende verhalen van Dordtenaren verteld. Het aanbod was heel divers, van een oud schooldiploma tot verpleegsteruniform, van de ambtsketen van de burgemeester tot de kampioenschaal van FC Dordrecht. Al die verrassende voorwerpen en verhalen gaven samen een prachtig, trots of ontroerend inkijkje in de persoonlijke band die Dordtenaren met hun stad hebben.

Alle voorwerpen en verhalen zijn terug te vinden op de speciale tentoonstellingswebsite van *I ♥ Dordt*. Ook de film over de totstandkoming van de tentoonstelling is hier terug te zien.

samenwerking

Inwoners van Dordrecht

website

<https://ilovedordt.dordrechtmuseum.nl>

financiering

Dordrechts Museum

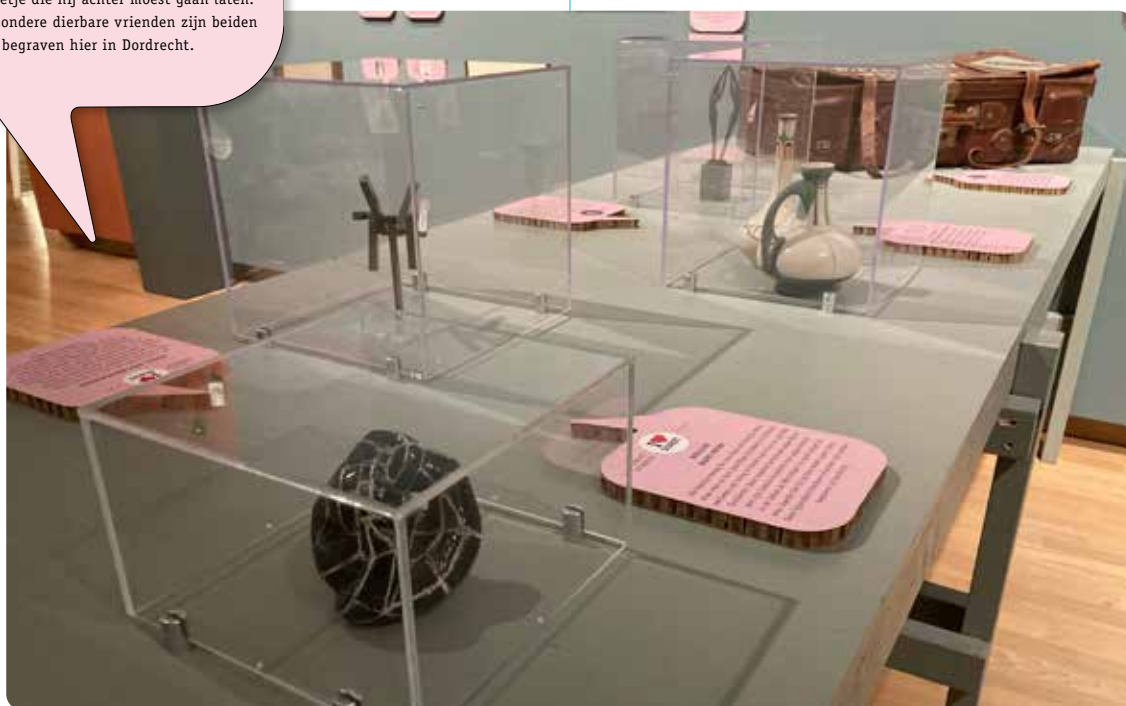
EVAJET
STIKKERS

83 jaar

BEELDJE HANS PETRI

"Dit beeldje kreeg ik van Hans en Greetje Petri vlak voor ze hun prachtige boerderij in Echteld, verlieten om terug te keren naar hun zo geliefde Dordrecht. Daar maakte terminaal zieke Hans met zijn laatste krachten hun appartement in de Johan de Wittstraat zo mooi mogelijk voor Greetje die hij achter moest gaan laten. Deze bijzondere dierbare vrienden zijn beiden begraven hier in Dordrecht."

I ♥ Dordt in het Dordrechts Museum
foto Jantijn van den Heuvel

PROGRAMMERING TENTOONSTELLINGEN

BREAKDOWN AFTER BEFORE – KÉVIN BRAY

5 juni t/m 8 augustus 2021

Dordrechts Museum

Voor zijn solotentoonstelling in het Dordrechts Museum creëerde Kévin Bray een fictieve omgeving. Hij koos uit de museumcollectie een aantal geschilderde landschappen uit de zeventiende eeuw die hij in combinatie met filmstills en nieuwsfoto's op grote schaal projecteerde en omvormde tot een nieuw,

ruimtelijk en beweeglijk landschap. Bijzonder was dat de bezoeker zichzelf geprojecteerd terugzag middenin het geconstrueerde landschap en daardoor zelf deel uitmaakte van de installatie.

samenwerking

Galerie Stigter & van Doesburg, Amsterdam

financiering

Dordrechts Museum

Kévin Bray in het Dordrechts Museum
foto Gert Jan van Rooij

PROGRAMMERING TENTOONSTELLINGEN

DRYLANDS – ARTURO KAMEYA

14 augustus 2021 t/m 8 mei 2022

Dordrechts Museum

Het Dordrechts Museum presenteerde met *Drylands* de eerste museale solotentoonstelling van Arturo Kameya (Lima, 1984) in Nederland. In *Drylands* verbindt Kameya in een ruimtelijke installatie van schilderijen en objecten het alledaagse in de (stedelijke) cultuur van zijn geboorteland Peru met grotere verhaallijnen door de tijd en ruimte heen. Kameya die al lang in het buitenland woont en werkt, bekijkt zijn geboorteland van enige afstand.

Objecten en rituelen krijgen, ver weg van huis, een andere betekenis. Voortbouwend op recent werk maakte hij speciaal voor de tentoonstelling nieuwe schilderijen en sculpturen. Hij installeerde zijn multimediale cross-over ter plekke, inclusief wand-beschildering, muziek en borrelend water en transformeerde de ruimte zo tot een levendig binnenplein.

samenwerking

Galerie Stigter & van Doesburg, Amsterdam

financiering

Dordrechts Museum

Arturo Kameya in het Dordrechts Museum
foto LNDW Studio

ELISABETH EN DE VLOED. DE RAMP VAN 1421 IN BEELD

3 oktober 2021 t/m 8 mei 2022

Dordrechts Museum

In 2021 herdacht het Dordrechts Museum de Sint-Elisabethsvloed van 1421. Deze herdenkingstentoonstelling was onderdeel van een regionale viering waar meer dan 45 partijen bij betrokken waren (voor meer informatie zie www.600jaarelisabethsvloed.nl). De tentoonstelling was gecentreerd rondom de vier laat-vijftiende-eeuwse Elisabethspanelen uit de collectie van het Rijksmuseum die de overstroming en het leven van de heilige Elisabeth van Thüringen, naamgeefster van de ramp, verbeelden. Ook leende Museum Catharijne-convent diverse gerelateerde werken aan het museum uit.

Speciaal voor de tentoonstelling werd een animatie ontwikkeld die de bezoeker meeneemt in de verhalen van Elisabeth en de vloed zoals die zijn verbeeld op de schilderijen. Vanaf de zomer 2022 zal de animatie ook te zien zijn in de nieuwe opstelling van Hof van Nederland.

publicatie

De grote en vreeselijke vloed, onder redactie van Hanneke van Asperen, Marianne Eekhout en Lotte Jensen (uitgeverij De Bezige Bij)

financiering

De animatie kwam tot stand met financiële ondersteuning van de erfgoedlijn Waterdriehoek, Provincie Zuid-Holland

Elisabeth en de vloed in het Dordrechts Museum
foto Jantijn van den Heuvel

IN HET LICHT VAN CUYP

2 oktober 2021 – 8 mei 2022

Dordrechts Museum

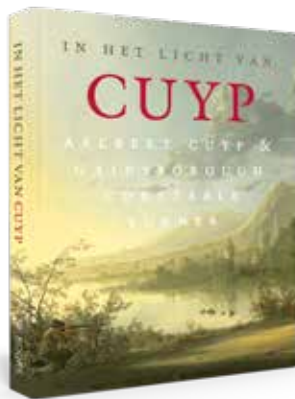
De langverwachte en ambitieuze tentoonstelling *In het licht van Cuyp. Aelbert Cuyp & Gainsborough – Constable – Turner* werd op 2 oktober 2021 feestelijk geopend door Tim Knox, de directeur van de Royal Collections in Londen. De tentoonstelling belichtte de impact van Dordrechts beroemdste schilder Aelbert Cuyp op de Britse landschapschilderkunst. Het Dordrechts Museum toonde niet alleen bijna dertig van Cuyps belangrijkste schilderijen, uit onder andere Engeland en Amerika, maar *In het licht van Cuyp* liet ook voor het eerst uitgebreid werk van Britse schilders zien die zich door Cuyp lieten inspireren, zoals Thomas Gainsborough, John Constable, J.M.W. Turner en anderen.

Het verhaal van Dordrechts grootste schilder is uniek. Cuyp was in zijn tijd een volstrekt lokale kunstenaar die vrijwel onbekend was buiten zijn woonplaats. Hij leefde en werkte zijn hele leven in Dordrecht en de kopers van zijn landschappen kwamen bijna allemaal uit zijn geboorteplaats. Pas na zijn dood werd hij ontdekt door Engelse verzamelaars en kunstenaars. Vanaf circa 1750 ontstond daar een ware Cuyp-rage. De Britse aristocratie was zo verzot op de zonovergoten landschappen dat er rond 1800 geen belangrijk werk van Cuyp meer in Nederland te vinden was. In de grote Engelse landhuizen mocht een Cuyp niet ontbreken. Twee topstukken van Cuyp uit de Engelse Royal Collection Trust zijn genereus uit-geleend door koningin Elizabeth II. Ook drie niet eerder in Nederland getoonde landschappen van Cuyp uit Woburn Abbey zijn tijdelijk terug-gekeerd naar de stad waar ze zijn gemaakt.

In het licht van Cuyp in het Dordrechts Museum

PROGRAMMERING TENTOONSTELLINGEN

Bij *In het licht van Cuyp* zijn diverse lezingen, rondleidingen en workshops georganiseerd en is een speciale catalogus verschenen. Tijdens de tentoonstelling waren er twee audio-tours beschikbaar: een inhoudelijke ingesproken door Tom Egbers en een theatrale door theatergroep De Kale. Er is ook een film gemaakt: *Aelbert Cuyp en zijn impact in Engeland* / *Aelbert Cuyp and his Impact in England*. Voor gezinnen was er Studio Cuyp: een special effect studio waar licht op magische wijze een rol speelde.

publicatie

In het licht van Cuyp, Sander Paarlberg en Marlies Enklaar, 2021 (WBooks)

Film: *Aelbert Cuyp en zijn impact in Engeland* / *Aelbert Cuyp and his Impact in England*, Jeanne van der Horst & Annemarie Strijbosch

financiering

De tentoonstelling is mede mogelijk gemaakt door de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed namens de minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap. De tentoonstelling en catalogus zijn mede mogelijk gemaakt door financiële bijdragen van: Mondriaan Fonds, VriendenLoterij Fonds, Prins Bernhard Cultuurfonds, Dordrecht 800 jaar stad, Blockbusterfonds, VSB Fonds, Van den Ende Foundation, De Lancey Foundation, Fonds21, De Gijselaar Hintzen Fonds, Frederik Muller Fonds, Ames staat er achter, Kick-start Cultuurfonds, M.A.O.C. gravin van Bylandt Stichting, Paul Mellon Centre for Studies in British Art, RKD, Von Brucken Fock Fonds, Turing Foundation, Van der Mandee Stichting en WBooks.

In het licht van Cuyp in het Dordrechts Museum

PROGRAMMERING TENTOONSTELLINGEN

De stad Dordrecht stond tijdens de tentoonstelling *in het teken van Aelbert Cuyp*. Er was een wandelfolder en een wandelpodcast. Theatergroep De Kale speelde een speciale voorstelling *Een ander licht*. In Filmhuis The Movies werden films gedraaid met een link naar de tentoonstelling, voorafgegaan door een interessante inleiding van een van de museumconservatoren. Ook was er een speciaal wijkprogramma ontwikkeld: inwoners werden uitgenodigd om het museum te bezoeken en kennis te maken met de grote Dordtse schilder Aelbert Cuyp. Doel was om wijkbewoners kennis te laten maken met het museum, hen met elkaar in contact te brengen en de inwoners betrokken te laten voelen bij de stad, haar geschiedenis en de kunst.

foto's © van website Dordt Centraal

Theatergroep De Kale
foto Onno Roozen

In het licht van Cuyp in de stad
foto Jantijn van den Heuvel

PROGRAMMERING TENTOONSTELLINGEN

In het licht van Cuyp in het Dordrechts Museum

3

COLLECTIE

DE COLLECTIE DORDRECHT IS MET RUIM 400 OBJECTEN VERRIJKT

HET MUSEUM VERSTREKTE 82 OBJECTEN ALS BRUIKLEEN

NEGEN SCHILDERIJEN EN 24 WERKEN OP PAPIER ZIJN
GERESTAUREERD OF GECONSERVEERD

HET REGIONAAL ARCHIEF DORDRECHT CONSERVEERDE 245 UNICA

DE OPTIMALISERING VAN DE COLLECTIEREGISTRATIE
WERD VOORTVAREND VOORTGEZET

AANWINSTEN

Het Dordrechts Museum verzamelt actief om de bestaande collectie te verrijken en levend te houden. Het uitbreiden van de collectie is een van onze kerntaken. We verwerven uitsluitend binnen de kaders van ons verzamelplan, waarbij een kwaliteitsverbetering van de collectie voorop staat. In 2021 konden er via aankopen, schenkingen, legaten en langdurige bruiklenen ruim 400 objecten aan de collectie worden toegevoegd (zie bijlage). Aankopen worden gefinancierd met steun van private en publieke fondsen en sponsors.

In 2021 is de collectie van het Regionaal Archief Dordrecht met ongeveer 245 strekkende meters gegroeid. Het betreft zowel overheids- als particuliere archieven uit Dordrecht en de regiogemeenten, waarmee een dienstverlenings-overeenkomst is gesloten. Daarnaast zijn ook de beeldcollectie, de archiefbibliotheek en de collecties bewegend beeld en geluid met honderden objecten, waaronder ruim 500 glasnegatieven verrijkt. Dankzij een particuliere schenking zijn elf objecten aan de collectie archeologie toegevoegd. In alle gevallen is de vindplaats Dordrecht.

Twee van de ruim 500 aangekochte glasnegatieven

BRUIKLENEN

De coronapandemie had ook in 2021 grote invloed op de omvang van het bruikleen-verkeer. In de meeste musea werden tentoonstellingen uitgesteld of verlengd.

Er werden in totaal 81 objecten uit de collecties van het Dordrechts Museum, Huis Van Gijn en archeologie kortdurend aan twintig musea uitgeleend. Daarnaast werd één langdurige bruikleen aan de Eerste Kamer toegezegd.

RESTAURATIE EN CONSERVERING

Intensieve restauratieprojecten in 2021 waren de restauratie van *Portret van Sir Norton Knatchbull* van Samuel van Hoogstraten, twee zeegezichten van Adriaen van Salm, *Theerozen* van Henri Fantin-Latour en *Landschap met ruiter bij avondlicht* van Abraham van Calraet. Daarnaast werden er 24 kleinere restauraties aan schilderijen verricht en vier door externe restauratoren. Bij werken op papier zijn veel conserverende handelingen en restauraties uitgevoerd ter voorbereiding op toekomstige tentoonstellingen, zoals die van Jan P. Veth.

Voor Huis Van Gijn zijn in 2021 een pendulestel met beeldengroep van het ruiterstandbeeld van Willem de Zwijger en twee hellebaardiers schoongemaakt. Bovendien zijn een spinnenwiel, scheerspiegel, twee kasten, een poppenhuis en handdoekenrekje gerestaureerd.

Bij het Regionaal Archief Dordrecht is sprake van doorlopende conservering. Met behulp van een grote groep vrijwilligers zijn tientallen meters archief geconserveerd en herverpakt in zuurvrije omslagen en dozen. Daarnaast zijn 245 unica uit de Gemeentelijke Prentverzameling gerestaureerd en opnieuw opgezet en een twintigtal in 2020 geschonken Bijbels van een passende, beschermende doos voorzien.

In 2021 zijn 95 archeologische metaalvondsten weggebracht naar Conserveringsatelier Vesta. Deze vondsten, afkomstig uit het Provinciaal Depot Zuid-Holland en opgegraven door de Rijksdienst in de jaren zestig, zeventig en tachtig, hebben dringend hernieuwde conservering nodig. Onder de vondsten bevinden zich de oudste houten schaatsen van Nederland, uit het eind van de dertiende eeuw. Het corrosieproces van de ijzeren glijders is inmiddels gestabiliseerd.

*Sr Norton Knatchbull Bar.
ob. 1684*

COLLECTIEREGISTRATIE

Een adequate registratie van de Collectie Dordrecht in onze beheersystemen is de basis voor een goed collectiebeheer en -behoud. In 2021 is intensief doorgewerkt aan het Project Optimalisering Collectieregistratie, onder meer in het hout- en schilderijendepot. Om objecten sneller en gemakkelijker te kunnen vinden, worden ze allemaal van een barcode voorzien. Bovendien wordt bij verwerving en in het kader van tentoonstellingen aan een optimalisering van de registratie gewerkt.

In 2021 is ongeveer 275 strekkende meters aan overheids- en particuliere archieven beschreven en daarmee toegankelijk gemaakt via de website van het Regionaal Archief Dordrecht. Bovendien is het project om alle nog niet beschreven charters, akten en bewijsstukken op perkament, te ontsluiten afgerond. De archeologische keramiekcollectie is inmiddels grotendeels geregistreerd en alle beschreven objecten zijn van foto's voorzien. Daarnaast is gestart met een optimalisering

van de registratie van de leercollectie en met de invoer van de archeologische houtcollectie in het beheersysteem. De collectie archeologie staat sinds augustus 2021 online via de website van het Dordrechts Museum.

STADSDEPOT

Met het Stadsdepot beschikken de Dordtse musea en het Regionaal Archief Dordrecht over een uitstekende voorziening om de Collectie Dordrecht onder goede bewaarcondities te behouden voor toekomstige generaties. Door het intensieve bruikleenverkeer, de tentoonstellingsprogrammering en de uitleningen aan de archiefvormers vinden er veel in- en uitgaande bewegingen plaats. Vanwege de constante groei van de collectie van het Regionaal Archief Dordrecht (wettelijke bewaarplicht) en door aankopen, schenkingen en langdurige bruiklenen raakt het depot steeds voller en zal op de middellange termijn de mogelijkheid naar een uitbreiding van het gebouw moeten worden onderzocht.

Bouwhistorische collectie in het Stadsdepot
foto Jantijn van den Heuvel

ONDERZOEK EN PUBLICATIES

De Collectie Dordrecht krijgt betekenis door de verhalen die wij als musea en archief hierover vertellen. Het zijn levende verhalen die blijven veranderen door onderzoek en maatschappelijke ontwikkelingen. Vaak vormt een tentoonstelling de aanleiding voor onderzoek, maar ook restauraties leiden vaak tot nieuwe inzichten. In 2021 kreeg het onderzoek naar de brieven en kunstkritieken van Jan P. Veth in verband met de grote Veth-tentoonstelling in 2023 steeds meer gestalte. Ook het onderzoeksproject naar Dordtse portretkunst 1550-1750 aan de hand van een inventarisatie van alle boedelinventarissen werd voortvarend voortgezet.

Naar aanleiding van de tentoonstelling *Leven van leer* heeft een leerspecialist uit Tsjechië onderzoek gedaan naar de wijze van fabricage van middeleeuwse leren gebruiksvoorwerpen, met name schoenen en tassen. Leerspecialist Marquita Volken uit Zwitserland verrichtte onderzoek naar middeleeuwse trippen, onderschoenen van hout voor buiten en pantoffels van leer voor binnenshuis, waarvoor vanuit de Dordtse collectie informatie is aangeleverd voor een nieuw boek. Tenslotte is in 2021 vanuit de gemeente Dordrecht een isotopen- en DNA-

Brief van Jan Veth
aan zijn vrouw Anna,
16 februari 1888,
Regionaal Archief
Dordrecht

onderzoek gestart, dat meer licht moet werpen op de herkomst van een vrouw uit de vroege Middeleeuwen. Haar skelet is in 2006 opgegraven op het Gezondheidspark, maar pas in 2021 gedateerd op 416-540 na Christus. Het Dordrechts Museum draagt bij aan dit onderzoek. De resultaten worden in 2022 verwacht.

De meeste publicaties van het Dordrechts Museum verschijnen als catalogus of magazine bij tentoonstellingen. Tevens verschijnt drie keer per jaar het blad *Culthure* met artikelen over tentoonstellingen, aanwinsten, restauraties en andere wetenswaardigheden over de Collectie Dordrecht.

Culthures 2021

KUNST IN DE OPENBARE RUIMTE

De gemeente Dordrecht heeft sinds jaar en dag een beleid om de kwaliteit van de openbare ruimte te verbeteren en de belevingswaarde van de gebouwde omgeving te verhogen: Kunst in de Openbare Ruimte (KiOR). Dit leidt tot de realisatie van belangwekkende, openbaar toegankelijke beeldende kunstprojecten voor een zo groot mogelijk publiek. Het Dordrechts Museum is hiervoor de opdrachtgever. In 2021 zijn nieuwe projecten opgestart, diverse kunstwerken opgeleverd en is door- gewerkt aan *Rivier, boot, stad* van Edward Clydesdale Thomson.

Edward Clydesdale Thomson, *Rivier, boot, stad*

4

PUBLIEK

ONZE MUSEA ONTVINGEN IN 2021 BIJNA 74.000 BEZOEKERS

HET AANTAL ONTVANGERS VAN ONZE NIEUWSBRIEF IS DIT JAAR
MEER DAN VERDUBBELD TOT 7.500

DE STUDIEZAAL VAN HET REGIONAAL ARCHIEF DORDRECHT
KREEG 1.250 BEZOEKERS, 1.547 SCHOLIEREN BEZOCHTEN DE MUSEA

DE FREE PUBLICITY MEDIAWAARDE VAN PRINTMEDIA WAS € 810.597
MET EEN BEREIK VAN RUIM 44 MILJOEN PERSONEN

IN KRANTEN, TIJDSCHRIFTEN EN DIGITALE MEDIA VERSCHENEN 247
ARTIKELN OVER ONZE LOCATIES (MET DOORPLAATSINGEN ERBIJ 366)

BEZOEKCIJFERS

Vanwege de coronapandemie zijn onze musea en het archief vijf en een halve maand dicht geweest voor publiek. Het Dordrechts Museum sluit het jaar 2021 af met bijna 56.000 bezoekers. Dat is ongeveer 55% van het aantal bezoekers dat het museum voor de pandemie ontving en bijna 6.000 bezoekers meer dan in 2020. Voor de Nederlandse musea werd 30 tot 60% verwacht van het museumbezoek dat er voor corona was. Met ruim 11.500 bezoekers trok Huis Van Gijn 44% van het aantal voor de pandemie. Hof van Nederland had met bijna 6.500 bezoekers ongeveer 36% van het aantal bezoekers voor corona.

Ook het bezoek door scholen lag dit jaar ver onder het normale niveau. Voor elk van onze musea is er een breed educatief aanbod voor het primair en voortgezet onderwijs dat jaarlijks wordt bijgewerkt en actief wordt aangeboden

aan de scholen. Met dit educatieve aanbod bereikten we in 2021 970 scholieren, waarvan 566 uit het primair onderwijs en 404 uit het voortgezet onderwijs. Tijdens de Cultuursafari, een rondgang van derdeklassers voortgezet onderwijs langs diverse culturele instellingen in Dordrecht, bezochten 577 leerlingen in drie dagen het Dordrechts Museum.

COMMUNICATIE EN PUBLICITEIT

Free publicity is een belangrijke pijler in onze communicatiestrategie. Er verschenen in de pers 247 artikelen (met doorplaatsingen erbij 366) met een totale mediawaarde van € 810.597 en een bereik van ruim 44 miljoen personen.

ACTIVITEITEN EN RANDPROGRAMMERING

Vanzelfsprekend lag het aantal rondleidingen ver onder het normale niveau. In totaal zijn er 124 rondleidingen gegeven, waarvan er 76 plaatsvonden in het Dordrechts Museum.

Herdenking Eerste Vrije Statenvergadering

De jaarlijkse herdenking van de Eerste Vrije Statenvergadering, de historische bijeenkomst van twaalf Hollandse steden in het Hof op 19 juli 1572, kon dit jaar opnieuw niet doorgaan als live bijeenkomst. In plaats daarvan hebben we drie videogesprekken opgenomen waarbij vrijheid centraal stond. Burgemeester Wouter Kolff is in gesprek gegaan met de kinderburgemeester van Dordrecht. *Spoken word*-artiest Elten Kiene bracht inspirerend onder woorden wat vrijheid voor hem betekent. Schrijvers Suzanna Jansen en Vamba Sherif voerden een boeiend en inspirerend gesprek over vrijheid in Nederland. Vanuit hun eigen ervaringen en het historisch perspectief van hun voorouders reflecteerden ze op het idee dat je in ons land vrij bent om te denken wat je denkt, te geloven wat je gelooft en te zijn wie je bent. De online video's zijn ruim 15.000 keer bekeken.

Speciale doelgroepen en projecten

Wij zijn continu op zoek naar verbinding met

doelgroepen die niet of nauwelijks de weg naar de musea weten te vinden. Door verschillende initiatieven te ontplooiën en samenwerkingen aan te gaan, komen we steeds meer in contact met nieuwe groepen. Daarin willen we leren en samen ontdekken op welke manier wij relevant voor hen kunnen zijn. Dat is een ontdekkings-tocht en we zien het tevens als een opdracht die we onszelf blijven geven.

Cultuurparticipatie: *Museum in de wijk*

Het programma *Museum in de wijk* heeft als doel alle Dordtenaren in contact te brengen met onze collectie en verhalen. Door een aanbod te ontwikkelen speciaal voor de inwoners uit de wijken van Dordrecht willen we toegankelijk en relevant zijn voor een diverse doelgroep. Dit jaar is gestart met een project dat aansloot bij de tentoonstelling *In het licht van Cuyp*. Voor ouderen werd de workshop *Cuyp op de koffie* ontwikkeld. Deze werd door het Dordrechts Museum op locatie verzorgd, bijvoorbeeld in buurtcentra.

Cuyp op de koffie

Speciale rondleidingen

Vanaf 2021 doen we mee aan Musea in Gebaren en bieden we rondleidingen aan voor dove en slechthorende bezoekers in de Nederlandse gebarentaal. Hiervoor is ons rondleidersteam uitgebreid met een speciaal opgeleide dove rondleider.

Sinds 2021 verzorgen we in Huis Van Gijn de rondleiding *Huis Van Gijn op gevoel* voor blinden en slechtzienden. Het huis komt tot leven door middel van geuren, voorwerpen, geluiden en verhalen. Onder leiding van een rondleider bezoekt een kleine groep de verschillende kamers met ieder hun eigen sfeer. De rondleiding is in samenwerking met Stichting Kubes ontwikkeld.

Lesprogramma Musea Bekennen Kleur

Groep 8 van IKC De Wereldwijzer heeft Musea Bekennen Kleur lessen gevolgd bij het museum. De vijftien leerlingen van groep 8 waren nog nooit in het Dordrechts Museum geweest, terwijl de school om de hoek van het museum staat. In zes lessen hebben zij onder andere het museum van de toekomst ontworpen en

die, compleet met een advies voor de directie, met veel enthousiasme in het museum gepresenteerd.

Museumschool

Na een pilotperiode hebben in 2021 drie scholen zich verbonden aan het Dordrechts Museum als museumschool. Zij hebben een intensievere band met onze musea en krijgen opdrachten om te behandelen in de klas, (voor)leesmateriaal over kunst voor leerlingen en iedere klas bezoekt minimaal één keer per jaar een van de Dordtse musea. Daarnaast kunnen docenten sparren met museummedewerkers en is er ruimte voor het uitvoeren van pilots. De Museumschool wordt medegefinancierd door Van Pelt Ontwikkelt BV.

Dordtse Leerprogramma

Met het Dordtse Leerprogramma wil Dordrecht achterstanden op scholen met groot risico aanpakken. Het Dordrechts Museum doet hieraan mee door een museumdocent lessen te laten geven op enkele scholen die verbonden zijn aan dit programma. Kunst wordt ingezet als middel om te werken aan onder andere het wegnemen van taalachterstanden bij de leerlingen.

Rondleiding voor doven en slechthorenden

ONLINE

In 2021 hebben we een uitgebreide mix van online middelen ingezet om mensen te bereiken. We hebben een groeiende online community die ons online volgt, waarbij steeds meer belangstellenden zich aansluiten. De gemiddelde leeftijd van online volgers wordt lager, mede doordat onze Instagram community harder groeit dan Facebook (waar de iets oudere doelgroep zich meer thuis voelt).

Nieuwe website Dordrechts Museum

Dordrechtmuseum.nl is vernieuwd en in juni 2021 opgeleverd. Een nieuwe website voor het Dordrechts Museum was geen overbodige luxe. De techniek van de vorige website was verouderd, de veiligheid was steeds moeilijker te garanderen. Ook werd het steeds lastiger nieuwe onderdelen te maken en door te ontwikkelen. We konden niet de gebruikerservaring bieden die we wilden. De meer eigentijdse en heldere vormgeving van de nieuwe website springt als eerste in het oog. Maar ook de

structuur en inhoud zijn vernieuwd en de navigatie is versimpeld. De site biedt veel nieuwe informatie over de collectie en is makkelijk in gebruik, horen we ook van bezoekers. Parallel aan de aanpassing van de nieuwe website is ook het logo en de huisstijl van het Dordrechts Museum aangepast.

Digitale toegankelijkheid

Het Dordrechts Museum, Huis Van Gijn, Hof van Nederland en het Regionaal Archief Dordrecht streven ernaar dat iedereen alle informatie op de websites gemakkelijk kan gebruiken. Daarom werken we continu aan het verbeteren van de toegankelijkheid. We hebben een grote slag geslagen met het opleveren van de nieuwe website van het Dordrechts Museum. Met deze website voldoen we nu aan nagenoeg alle eisen die aan een website worden gesteld, zoals kleurcontrasten, metatags, logisch gebruik van kopjes en alinea's, duidelijk en eenvoudig taalgebruik en beschrijvende links.

Vernieuwde huisstijl Dordrechts Museum

DORDRECHTS
MUSEUM

De indeling van de website is zo gemaakt dat blinden en slechtzienden de website kunnen laten voorlezen en alle nieuwe video's worden voorzien van ondertiteling.

Bezoek websites

Op dordrechtmuseum.nl ontvingen we 227.695 online bezoeken. De website van het Regionaal Archief Dordrecht werd 99.786 keer bezocht (aantal gebruikers die minimaal een sessie heeft gestart), met een totaal aantal sessies van 1.054.675 en een totaal aantal paginaweergaven van maar liefst 5.517.495. Dit is exclusief het bezoek aan de beeldbank, waar 1.369.628 paginaweergaven (totaal aantal bekeken pagina's) geteld zijn. De websites van Hof van Nederland en Huis Van Gijn werden respectievelijk 37.328 keer en 44.196 keer bezocht.

Forse groei aantal abonnees nieuwsbrief

De digitale nieuwsbrief wordt maandelijks verstuurd naar 7.500 abonnees. Een enorme stijging vergeleken met 2020 waarin we 3.500 abonnees hadden. Deze stijging komt door het (in coronatijd) verplicht reserveren van een online ticket, waarbij meteen de optie wordt geboden in te schrijven voor deze nieuwsbrief. De openingsrate lag in 2021 gemiddeld rond de 60%, wat zeer hoog is voor nieuwsbrieven.

Voorafgaand aan de tentoonstelling *In het licht van Cuyp* kon ingeschreven worden op een speciale Cuyp nieuwsbrief. Deze werd tot aan de opening elke maand verstuurd aan circa 650 geïnteresseerden.

Aantal volgers sociale media-kanalen

Volgers	Facebook	Instagram	Twitter
Dordrechts Museum	9.201	8.665	2.715
Huis Van Gijn	2.521	1.519	-
Regionaal Archief Dordrecht	2.060	893	1.839
Hof van Nederland	1.427	1.019	211
LinkedIn Dordrechts Museum	2.427 volgers		

MEDIAWAARDE SOCIALE MEDIA

Dordrechts Museum

- 2.540 berichten op sociale media en 2.882 gerelateerde reacties
- 600 berichten op nieuwssites, 177 berichten op blogs
- Met een totaal bereik van 15,2 miljoen views PR-waarde: 72.347

Huis Van Gijn

- 286 berichten op sociale media en 197 gerelateerde reacties
- 53 berichten op nieuwssites, 35 berichten op blogs
- Met een totaal bereik van 916.552 views PR-waarde: niet bekend, wordt gemeten vanaf eind 2021

Hof van Nederland

- 379 berichten op sociale media en 341 gerelateerde reacties
- 225 berichten op nieuwssites, 69 berichten op blogs
- Met een totaal bereik van 1,6 miljoen views PR-waarde: niet bekend, wordt gemeten vanaf eind 2021

Regionaal Archief Dordrecht

- 313 berichten op sociale media en 197 gerelateerde reacties
- 52 berichten op nieuwssites, 27 berichten op blogs

Inzet influencers

In 2021 zijn alleen tijdens de tentoonstelling *In het licht van Cuyp* influencers ingezet. Hierbij is getracht een mix samen te stellen waarmee verschillende doelgroepen werden bereikt.

- Dutch Girls in Museums – jonge kunst- en cultuurliefhebbers
- Lets talk about Art – kunst- en cultuurliefhebbers
- Sandra Schuurhof – man en vrouw tussen 30-55 jaar, geïnteresseerd in (post over werken uit de collectie van Queen Elizabeth / de Engelse koningin)
- Esther Olofsson (virtuele influencer) – Rotterdams publiek

Jan van Goyen. *Gezicht op Dordrecht*, 1651, olieverf op paneel, 67,2 × 97,7 cm, aankoop met steun van Vereniging Rembrandt, Mondriaan Fonds, Bedrijfsvrienden Dordrechts Museum, Vereniging Dordrechts Museum en vele andere fondsen, bedrijven en particulieren (via crowdfunding), 2008 foto Iris Zaagman

5

ORGANISATIE

ER WERKEN 116 MEDEWERKERS BIJ DE MUSEA EN HET
REGIONAAL ARCHIEF DORDRECHT

IN 2021 IS ER GEWERKT AAN EEN NIEUWE ORGANISATIESTRUCTUUR
VOOR HET DORDRECHTS MUSEUM

DIVERSITEIT EN INCLUSIE MOETEN BETER ZICHTBAAR WORDEN
IN DE ORGANISATIE EN PROGRAMMERING

Om uitvoering te kunnen geven aan de ambities van Dordrecht en de organisatie is een aantal wijzigingen in de structuur en aansturing van de organisatie doorgevoerd. Met de nieuwe organisatiestructuur willen we aansluiten bij de eisen die nieuwe ontwikkelingen in de samenleving aan ons stellen. Bovendien is de werkdruk bij diverse teams zodanig opgelopen, dat een aanpassing noodzakelijk was. Begin 2021 is gestart met het opstellen van een aangepast organisatieplan en in oktober 2021 is het plan goedgekeurd door de Ondernemingsraad en het College van Burgemeester & Wethouders. Vanaf 1 januari 2022 is de nieuwe organisatiestructuur in werking getreden.

De aangepaste organisatiestructuur heeft tot doel om in lijn met de organisatieprincipes van de gemeente Dordrecht de teams te versterken. De structuurverandering vraagt ook om een cultuurverandering en nieuwe werkwijzen. De opzet is de organisatie te versterken door meer zelforganisatie en het beter positioneren van de teams en medewerkers; door meer gebruik te maken van de aanwezige competenties (expertise en

vaardigheden) en groeipotentie van onze medewerkers. Ook willen we de samenwerking binnen de projecten en tussen de teams bevorderen door middel van projectmatig werken en een duidelijk onderscheid te maken tussen lijnverantwoordelijkheid en de verantwoordelijkheid van de projectteams.

PERSONEEL

In 2021 waren er binnen de Dordtse musea en het Regionaal Archief Dordrecht 116 medewerkers werkzaam, 84 vaste en 32 tijdelijke medewerkers. De totale formatie was 71 fte. De medewerkers voor bepaalde tijd zijn voornamelijk inhuurkrachten voor het team beveiliging en bewaking. Daarnaast worden er regelmatig medewerkers ingehuurd ter ondersteuning van projecten. Ook is er weer veelvuldig gebruik gemaakt van de grote groep vrijwilligers (130) die aan de organisatie zijn verbonden.

Binnen de organisatie werken meer vrouwen dan mannen (58%). De gemiddelde leeftijd ligt rond de 48 jaar. Het ziekteverzuimpercentage nam af van 5,45% naar 4,6%.

BEDRIJFSVOERING

ICT en informatiebeheer

Vanwege de coronapandemie is er extra geïnvesteerd in apparatuur voor het hybride werken en het maken van livestreams. Daarnaast heeft er een upgrade plaatsgevonden van het internet en is er een nieuw kassasysteem aangeschaft voor alle drie de locaties.

Museumwinkel

Het assortiment van de winkel van Huis Van Gijn is voornamelijk gericht op nostalgie (huishoudelijk, speelgoed, boeken etc.), het assortiment van Hof van Nederland vooral op archief en geschiedenis (archeologische artikelen, notebooks, schrijfwaren etc.) en het assortiment van het Dordrechts Museum vooral op kunst en cadeaus (uitgebreide boekencollectie, glaswerk, woondecoratie, kinderartikelen en eigen collectie).

In 2021 is gestart met het ontwikkelen van een MuseumShop huisstijl en collectie, custom made artikelen geïnspireerd op de vaste collectie van het Dordrechts Museum. De MuseumShop profileert zich in de markt met een eigen collectie om de consument te verleiden tot een bezoek aan de museumwinkel, los van het bezoeken van het Dordrechts Museum. Dit blijkt een succesvol concept te zijn.

MuseumShop huisstijl

Vernieuwde winkel in Huis Van Gijn

Horeca

De horecaruimtes worden verhuurd aan Art & Dining, onderdeel van de GasteRhoon-groep. Art & Dining beschikt over een restaurant, een auditorium (de Schouman-zaal), een wijnbar, een salon voor private dining (de Van Strij-salon) en een buitenterras. De ruimtes zijn geschikt voor het ontvangen van grote groepen en het organiseren van huwelijken en feesten. In 2021 heeft Art & Dining vanwege alle regels rondom corona een zwaar jaar gehad.

DIVERSITEIT EN INCLUSIE

Musea zijn plekken waar verbeelding en fantasie geprikkeld worden en het gesprek op gang wordt gebracht; de plek bij uitstek dus om bij te dragen aan de totstandkoming van een inclusievere samenleving en gedachtengoed.

Musea willen er voor iedereen zijn, maar in een snel veranderende maatschappij is het vandaag de dag een uitdaging om aan alle verschillende perspectieven, verhalen en geluiden gehoor te geven. Diversiteit is essentieel voor dit bredere perspectief, niet alleen omdat het voor een inclusievere sector zorgt maar ook omdat wij hierdoor hogere kwaliteit kunnen bieden aan onze bezoekers.

Sinds maart 2020 is het Dordrechts Museum aangesloten bij het landelijke samenwerkingsverband Musea Bekennen Kleur. Doelstelling van Musea Bekennen Kleur is om erfgoedinstellingen duurzaam te verenigen in hun streven om diversiteit en inclusie te verankeren in het DNA van de erfgoedsector.

Buitenterras en serre Art&Dining

In het najaar van 2020 startte een serie van zeven reflectiesessies waarbij de musea met elkaar en onder begeleiding van verschillende externe experts in gesprek zijn gegaan over hoe wij diversiteit en inclusiviteit in onze musea kunnen gaan waarmaken. Deze sessies vonden ook nog in 2021 plaats en werden afgesloten met een plan van aanpak, opgesteld door ieder museum.

In maart 2021 heeft de organisatie een adviseur diversiteit en inclusie aangesteld met als opdracht bij te dragen aan het omvormen van

de organisatie naar een meer inclusieve organisatie. Dit met als doel dat inclusief beleid zichtbaar en voelbaar is, in programma's, in samenwerkingen (partners), in de samenstelling van ons publiek, in de wijze waarop we communiceren en in de opbouw van ons personeelsbestand. De adviseur heeft een begin gemaakt voor een plan van aanpak. Sinds najaar 2021 is er een vacature ontstaan voor deze functie en is besloten dit verder op te pakken na de komst van de nieuwe artistiek directeur in het voorjaar van 2022.

SPONSOREN EN FONDSSEN

BEDRIJFSVRIENDEN DORDRECHTS MUSEUM

De Stichting Bedrijfsvrienden Dordrechts Museum (BDM) heeft ten doel de bekendheid van het Dordrechts Museum te vergroten. De stichting richt zich daarbij primair op ondersteuning door het bedrijfsleven en verwerft haar middelen uit bijdragen van aangesloten bedrijfsvrienden. Het begon in 1994 met een dertigtal kunstminnende Dordtenaren; eind 2021 heeft de BDM 115 leden (15 Cuyp-vrienden, 36 Scheffer-vrienden, 31 Van Strij-vrienden en 33 Art2be-vrienden).

Behalve financiële ondersteuning bij de verwerving van belangrijke kunstwerken geeft de BDM – gevraagd en ongevraagd – advies;

of het nu gaat om financiën, juridische kennis of bedrijfsvoering. Vanwege de coronapandemie zijn slechts enkele activiteiten voor de bedrijfsvrienden doorgegaan: de jaarlijkse barbecue in juni in de museumtuin en in oktober de feestelijke preview van de tentoonstelling *In het licht van Cuyp*. Het bestuur van de stichting heeft in 2021 vijf keer met de directie van het Dordrechts Museum vergaderd, grotendeels online.

De BDM heeft in 2021 twee spectaculaire aankopen mede mogelijk gemaakt: *Huwelijksportret van Johan de Witt en Wendela Bicker* van Natasja Kensmil uit 2020 en *Portret van Sir Norton Knatchbull* van Samuel van Hoogstraten uit 1667.

Beide aanwinsten, hedendaags en zeventiende-eeuws, zijn een enorme verrijking van de collectie van zes eeuwen schilderkunst. Binnen die collectie geven ze het portret als belangrijk schilderkunstig genre een nieuwe impuls.

Natasja Kensmil, winnaar van de Johannes Vermeerprijs voor de schilderkunst 2021, woelt met haar Huwelijksportret vragen los over macht, rijkdom en vrijheid in de zeventiende eeuw. Keerzijde van 'de Gouden Eeuw' was het systeem van kolonisatie en slavernij overzee. Maar ook dichterbij woedde soms harde strijd. Johan de Witt werd samen met zijn broer Cornelis in het rampjaar 1672 bruto vermoord. Bij Kensmil schemert de geschiedenis door de verf heen. Haar portret is geen gepolijst spiegelbeeld, zoals de statige portretten van de De Witten door Jan de Baen die al in de collectie aanwezig waren. Het Huwelijksportret zindert van dubbelzinnigheden: lief en leed, historie en actualiteit. Het werk, dat uit elf delen bestaat, wordt getoond in de Willaertshal in het hart van het Dordrechts Museum. Wie de monumentale trap op loopt, ziet eerst de zeventiende-eeuwse portretten van De Baen en staat dan tegenover Kensmils Huwelijksportret, waarin Johan en Wendela ten voeten uit zijn weergegeven.

Een portret ten voeten uit is ook Samuel van Hoogstraten's indrukwekkende *Portret van Sir Norton Knatchbull*. Het is een van de zeer weinige levensgrote portretten van dit type in de zeventiende-eeuwse Nederlandse schilderkunst – te vergelijken met Rembrandts portretten van Marten Soolmans en Oopjen Coppit. Het portret geeft bovendien een uniek beeld van de ambities en internationale

carrière van een van Rembrandts belangrijkste leerlingen. Van Hoogstraten schilderde het in Londen. De politicus en geleerde Knatchbull was daar een van zijn belangrijkste opdrachtgevers. De nieuwe aanwinst laat zien hoe Van Hoogstraten zich aanpaste aan de Engelse smaak. De houding van Sir Norton is ontleend aan bekende voorbeelden van Engelse portretten van onder andere Anthony van Dyck. In de collectie bevonden zich al belangrijke werken van Van Hoogstraten, waaronder het bekende trompe l'oeil *Brievenbord, de Aanbidding van het kind* – nog geheel in Rembrandts stijl –, de portretten van de Dordtse Muntmeesters en het *Gezicht in het noordtransept van Westminster Abbey*. Met het portret van Sir Norton kan het Dordrechts Museum een nog beter beeld geven van het rijke oeuvre van de veelzijdige Van Hoogstraten.

afbeelding op pagina 43

Samuel van Hoogstraten, *Portret van Sir Norton Knatchbull*, 1667, olieverf op doek 208,5 × 131,5 cm, aankoop met steun van Vereniging Rembrandt (mede dankzij haar Willem en Mary Reus-de Lange Fonds en haar VriendenLoterij Aankoopfonds), Mondriaan Fonds en Bedrijfsvrienden Dordrechts Museum, 2021

VERENIGING DORDRECHTS MUSEUM

De Vereniging Dordrechts Museum (VDM) stond aan de basis van het Dordrechts Museum. Het delen van de liefde voor de kunst was vanaf het begin – 1842 – even belangrijk als het verzamelen van kunstwerken. De vereniging droeg de museumorganisatie eind jaren zeventig van de vorige eeuw over aan de gemeente Dordrecht, maar is sindsdien altijd nauw betrokken gebleven bij de collectie en tentoonstellingen. De meer dan 1.000 leden van de vereniging zijn voor het Dordrechts Museum onmisbare ambassadeurs. Velen van hen hebben zich de afgelopen jaren ingezet als vrijwilliger.

De collectie inspireert de vereniging tot het bijna maandelijks organiseren van uiteenlopende activiteiten; helaas gooide ook hier de coronapandemie grotendeels roet in het eten. Op 7 juli 2021 vond een feestelijke VDM-avond in het Dordrechts Museum plaats, waarop de herziene bruikleenlijst met ruim 3.000 kunstwerken van de VDM-collectie werd ondetekend door wethouder van cultuur, de heer P. Sleeking en de voorzitter van de VDM. In 2021 is de

inschrijving voor de De Scheffer 2022 geopend, waarvoor de kunstenaars zich voor het eerst online konden aanmelden. Er hebben zich 89 kunstenaars aangemeld.

In november 2021 is het curatorenprogramma uitgevoerd. Met het curatorenprogramma worden Dordtse kunstenaars in contact gebracht met deskundigen uit de kunstwereld om kennis en ervaring uit te wisselen, denk bijvoorbeeld aan een galeriehouder, een kunstcriticus, een curator van een museum of een meer ervaren kunstenaar. Zij bezoeken de regionale kunstenaars in hun atelier en gaan met hen in gesprek over hun werk en professionele ontwikkeling. Kunstenaars die een atelier in Dordrecht hebben en op professionele basis met kunst bezig zijn, komen in aanmerking. In deze eerste (proef)editie zijn 24 Dordtse kunstenaars (alle leeftijden en verschillende kunstdisciplines) zoveel mogelijk naar hun keuze gekoppeld aan één of twee curatoren.

Het bestuur van de vereniging heeft in 2021 acht keer met de directie van het Dordrechts Museum vergaderd.

STICHTING GEMMA MENTZEL

De Stichting Gemma Mentzel is een stichting op naam, opgericht in 2014. Het doel van de stichting is de belangstelling van jonge mensen voor kunst en cultuur – en in het bijzonder de beeldende kunst – op te wekken en te bevorderen. Ze doet dit door in samenwerking met het Dordrechts Museum onderzoek te doen en activiteiten te ontwikkelen die betrekking hebben op educatie. Ook in 2021 heeft de stichting een financiële bijdrage geleverd aan het jongerenproject *Take pART*.

DO FELKERS-SNIJDERS STICHTING

De Do Felkers-Snijders Stichting is een fonds op naam en werd op 14 november 2012 opgericht. De stichting heeft tot doel het Dordrechts Museum en Huis Van Gijn te ondersteunen, waarbij de nadruk ligt op aankopen ten behoeve van het Dordrechts Museum. Het bestuur van de Stichting is op 19 maart 2021 bij elkaar geweest voor de jaarlijkse vergadering. Tijdens die vergadering is besloten om een aankoop te doen voor het Dordrechts Museum:

het ontbrekende *Zeegezicht* (circa 1793-1795) van het ensemble van zes behangsels uit de Van Strij-salon. Dit doek, dat omstreeks 1920 in tweeën is gesneden, wordt op dit moment gerestaureerd om in 2022 te worden samengevoegd met de vijf andere behangsels. De bestemmingsreserve van de Do Felkers-Snijders Stichting bedraagt op 31 december 2021 € 43.902.

Abraham en Jacob van Strij, *Zeegezicht*, voor restauratie, 220 × 244 cm aankoop met steun van de Do Felkers-Snijders Stichting, 2021

Leden van *TakepART* in Studio Cuyp

SPONSOREN

- De Rabobank Drechtsteden heeft ook in 2021 geld beschikbaar gesteld ten behoeve van educatieve projecten.
- Ames Autobedrijf BV en WBooks hebben in 2021 geld beschikbaar gesteld ten behoeve van de tentoonstelling *In het Licht van Cuyp*.

FONDSSEN

- Blockbusterfonds
- De Gijselaar-Hintzenfonds
- De Lancey Foundation
- Erfgoedlijn Waterdriehoek, Provincie Zuid-Holland

- Fonds 21
- Gemma Mentzel Stichting
- Hendrik Muller Fonds
- H.M.A. Schadee Fonds
- Kickstart Cultuurfonds
- M.A.O.C. gravin van Bylandt Stichting
- Mondriaan Fonds
- Paul Mellon Centre
- Prins Bernhard Cultuurfonds
- Turing Foundation
- Van der Mandele Stichting
- Von Brucken Fock Fonds
- VriendenLoterij
- Vereniging Rembrandt

Educatie in Huis Van Gijn

RAAD VAN ADVIES

De Raad van Advies adviseert de directie inzake het meerjarenbeleidsplan, het tentoonstellingsbeleid en de sponsoring van tentoonstellingen. Bij de samenstelling is rekening gehouden met een zo groot mogelijke spreiding in deskundigheid en maatschappelijke diversiteit. In 2021 is de Raad van Advies drie keer bij elkaar gekomen voor een regulier overleg. Er is een extra overleg ingepland om de meerjarenbeleidsvisie te bespreken. Tijdens de reguliere overleggen is er onder andere uitgebreid gesproken over het organisatieplan van het Dordrechts Museum. Daarnaast heeft de raad geadviseerd over de opvolging van de artistiek directeur en het profiel. Ook is er gesproken over de gewenste rol van de Raad van Advies voor de organisatie. In 2022 wordt dit verder opgepakt.

De Raad van Advies bestaat uit de volgende leden:

- Mr. Drs. Elco Brinkman
jurist en oud-politicus
- Drs. Lisette Pelsers
directeur Kröller-Müller Museum, Otterlo
- Mr. Bernard Wientjes
oud-voorzitter Vereniging VNO-NCW
- Drs. Monique de Vos
partner Chasse Executive Search

Aelbert Cuyp, Rustende ruiters in een landschap, ca. 1655-'60, olieverf op doek, 116 × 168 cm, aankoop met steun van Vereniging Rembrandt, 1978 foto Iris Zaagman

FINANCIEEL VERSLAG

begroting		uitgaven			inkomsten		
onderdeel		begroting 2021	rekening 2021	resultaat 2021	begroting 2021	besteed 2021	resultaat 2021
Salarislasten		4.612	4.944	-332	0	73	73
Kapitaallasten		295	295	0	0	0	0
Mutaties reserves		367	367	0	2.213	1.765	-448
Externe budgetten		752	286	118	0	73	73
Gebouwkosten		3.170	3.094	76	2	11	9
Bedrijfsvoering		601	677	-76	1.421	1.109	-312
Collecties		163	621	-458	365	698	333
Programmering		2.183	1.102	1.081	659	238	-421
Publiekszaken		199	175	24	30	109	79
Totaal		12.342	11.560	433	4.690	4.077	-613
Saldo					7.651	7.484	-180
Rekeningresultaat							-180
		366 begrotingsreserve			bedragen x € 1.000,-		

Toelichting

Het Dordrechts Museum sluit het jaar af met een negatief resultaat van € 180.000.

De salarislasten zijn hoger dan begroot, omdat extra personeel is ingezet voor de tentoonstelling *In het licht van Cuyp*. Het Dordrechts Museum was ook op maandag geopend en een aantal bruiklenen vroeg ook buiten de openingstijden van het museum continu om bewaking. De extra inzet wordt deels gecompenseerd uit de sponsorbijdragen en de inkomsten uit entreegelden.

De mutaties reserves zijn lager dan begroot, omdat minder is onttrokken voor bijdragen aan de herpositionering van Hof van Nederland en de voorbereiding van de herdenking van de Eerste Vrije Statenvergadering. Beide uitvoeringsprojecten hebben als gevolg van de coronapandemie vertraging opgelopen in de uitvoering en schuiven door naar 2022.

De uitgaven voor bedrijfsvoering zijn hoger als gevolg van een administratieve correctie voor de uitgaven die in het voorgaand jaar ten onrechte op een investeringskrediet waren

verantwoord. De inkomsten zijn lager dan begroot, omdat de baten uit publieksinkomsten voor entree en winkelverkoop en de verhuur als gevolg van de sluiting door de lockdowns sterk zijn achtergebleven.

De uitgaven voor de collecties zijn hoger dan begroot als gevolg van onder andere de spraakmakende verwerving van het *Portrait of Sir Norton Knatchbull* van Samuel van Hoogstraten. De aankopen worden goeddeels gecompenseerd door ontvangen sponsorbijdragen.

De uitgaven voor programmering zijn lager, omdat geprogrammeerde tentoonstellingen zijn uitgesteld of (deels) zijn doorgeschoven naar 2022. Daaraan gekoppelde sponsorbijdragen schuiven eveneens door, waardoor ook de inkomsten op programmering lager uitvallen.

Op de programmeringsreserve is geen beroep gedaan. De reserve kan worden ingezet om de tekorten op de kosten van (grote) tentoonstellingen op te vangen. Hoewel de baten uit publieksinkomsten substantieel lager zijn en ook de sponsorinkomsten lager uitvallen, wordt dit gecompenseerd door de veel lagere lasten voor programmering:

lagere lasten programmering	1.1081 v
hogere salarislasten	-198 n
lagere publieksinkomsten	-312 n
lagere sponsorbijdragen	-421 n
	150 v

Het financieel verslag wijkt af van de rekening van de gemeente Dordrecht op de volgende onderdelen:

- Voor de gemeente Dordrecht wordt op product gekeken, het Dordrechts Museum is product 159. Het aandeel overhead (product 124) wordt dan buiten beschouwing gelaten. In deze toelichting wordt de overhead wel meegenomen (waar een tekort van € 105.000 op zit). Het tekort voor het Dordrechts Museum wordt dan groter, geen € 75.000 maar € 180.000.
- De budgetten voor KiOR die met de budgetoverheveling doorschuiven naar volgend jaar zijn in de opzet als besteed opgenomen. Dit zijn bovendien externe budgetten die niet meewegen in de reguliere exploitatie van het Dordrechts Museum en op deze wijze komen ze ook niet in het rekeningresultaat tot uitdrukking.

9

FACTS & FIGURES

PROGRAMMERING	aantal
Presentaties vaste collectie en aanwinsten	5
Tentoonstellingen	8

COLLECTIE	aantal objecten
Verwervingen	422
Aankopen	70
Schenkeningen	253
Legaten	11
Bruiklenen	88
Bruiklenen - tentoonstellingen	82
Langdurig	1
Kortdurend	81
Restauratie en conservering	382
Schilderijen	9
Werken op papier	24
Regionaal Archief Dordrecht	245
Huis Van Gijn	9
Archeologie	95

DIGITALISERING COLLECTIE	schatting in procenten
Dordrechts Museum	95
Huis Van Gijn	50
Archeologie	95
Regionaal Archief Dordrecht	60

FACTS & FIGURES

PUBLIEK	bezoekcijfers
Tentoonstellingen	73.988
Dordrechts Museum	55.841
Huis Van Gijn	11.649
Hof van Nederland	6.498
Studiezaal Regionaal Archief Dordrecht	1.250
Onderwijs	1.547
Primair onderwijs	566
Voortgezet onderwijs	404
Cultuursafari	577
Activiteiten	15.322
Bereik & beoordeling	443.502
Bezoek websites	409.005
Volgers sociale media	34.497
Free publicity	366 artikelen

BEDRIJFSVOERING	aantal
Medewerkers	116
Aantal fte	71
Aantal medewerkers vast	84
Aantal medewerkers bepaalde tijd	42
% ziekteverzuim	4,6
Vrijwilligers	130

BIJLAGE

VERWERVINGEN 2021

SCHENKINGEN

Wedgwood

Wedgwood kinderservies creamware, 1860
aardewerk
Huis Van Gijn, schenking familie De Kanter, 2021
19397 a-s

Petrus Regout

Speelgoed servies met blauwe rand, 1870
aardewerk en tinglazuur
Schenking familie De Kanter, 2021
19392 a-p

Wedgwood

Wedgwood serviesdelen creamware, fruittest
met onderschotel, 1860
aardewerk
Schenking familie De Kanter, 2021
19398 a

Petrus Regout

Petrus Regout serviesdelen, schalen en op-
dien lepel, 1870
aardewerk
Schenking familie De Kanter, 2021
19394 a-d

Wedgwood

Wedgwood serviesdelen creamware, fruittest
met onderschotel, 1860
aardewerk
Schenking familie De Kanter, 2021
19398 b

Anoniem

Wijnglas met rad geslepen rand van
ambrequins, bloem en bladranken, 1750
kelkglas, 17 × 7,5 cm
Schenking Familie de Kanter, 2021
19389

Anoniem

Champagne flûte met rad geslepen rand, 1700
glas, 21,5 × 7,8 cm
Schenking Familie de Kanter, 2021
19390

Anoniem

Roemer in oude stijl met gebrandschilderde
voorstelling, 1900
glas, 27 × 14,5 cm
Schenking Familie de Kanter, 2021
19391

Anoniem

Kinderstoel, 1830
hout, leder en metaal, 103,5 × 47 × 68 cm
Schenking Familie de Kanter, 2021
19393

Anoniem

Zilveren plaquette met afbeelding van Dordtse
boeier, ca. 1880-1900
zilver, 37 × 45,5 cm
Schenking erven J.W. van Schagen-Bos, 2021
19396

Fons Haagmans

Arbre Norvège, 2004
acryl en strasstenen op linnen, 200 × 150 cm
Schenking Milco Onrust en Boudi Eskens, 2021
DM/021/1464

Toon Verhoef

Zonder titel, 2003
olieverf en acryl op doek, 190 × 250 cm
Schenking Milco Onrust en Boudi Eskens, 2021
DM/021/1465

Dordtse Melkinrichting

D.M.I. kist, 1962
hout en metaal, 26,5 cm x 55,5 cm x 36,7 cm
Schenking particuliere collectie, 2021
19369

Anoniem

Theemuts, 1900-1925
textiel, 23 × 31 cm
Schenking Hanke van der Mast-Haagsma, 2021
19366

Anoniem

Theemuts, 1900-1925
textiel, 24 × 31 cm
Schenking Hanke van der Mast-Haagsma, 2021
19367

Anoniem

Theekleed, 1900-1925
textiel, 80 × 80 cm
Schenking Hanke van der Mast-Haagsma, 2021
19368

Anoniem

Botaniseertrommel, 1890
metaal, 12 × 39 × 8 cm
Schenking Wien Groenewegen, 2021
19370

Anoniem

Ca. 150-175 objecten, o.a. meubels, textiel,
foto's en huishoudelijke artikelen.
Schenking Erven Jhr. en mevrouw Stoop-
van Oppen, 2021

Jan de Hoop en Bonebakker en Zoon

Tafel- en dessertmessen Louis Quinze, 1700
zilver en ijzer
Schenking particuliere collectie, 2021
19395 a-b

Anoniem

Armstoel van de secretaris van de Kamer
van Koophandel te Dordrecht, 1850
textiel, metaal en hout, 115 × 61 × 64 cm
Schenking Familie Lammerse, 2021
19378

Anoniem

Bouwdoos van Willem Jan Wognum (1908-1988),
burgemeester van de gemeente Schagen
(1946-1970), ca. 1910-1915
karton en hout, 17 × 29 × 37 cm
Schenking Drs. M.A. Wognum, 2021
19382

Hannes Postma

Herverkaveling II, 1977
olieverf op doek op linnen, 120 × 150 cm
Schenking Erven J.G.M. Postma, 2021
DM/021/1436

Hannes Postma

De Jager met twee honden, 1977
olieverf op doek op linnen, 150 × 130 cm
Schenking Erven J.G.M. Postma, 2021
DM/021/1437

Robert Zandvliet

Compositie in groen, geel en oranje, 2003
ei-tempera op doek, 171 × 400 cm
Schenking Autoriteit Financiële Markten, 2021
DM/021/1450

Abraham van Strij (I)

De opwekking van Lazarus, 1800
 inkt op papier, 655 × 840 mm
 Schenking particuliere collectie, 2021
 DM/021/T1999

Anoniem

Wasbloemen, 1900
 was en metaal
 Schenking particuliere collectie, 2021
 19380.1

Van Der Rijk

Trouwfoto met bruid, 1915
 inkt op papier, 225 × 172 mm
 Schenking particuliere collectie, 2021
 19380.2

Van Der Rijk

Trouwfoto met bruidspaar en bruidsmeisjes, 1915
 inkt op papier, 166 × 228 mm
 Schenking particuliere collectie, 2021
 19380.3

Anoniem

Wasmeubel met toebehoren, ca. 1900-1930
 hout en metaal
 Schenking Museum De Koperen Knop, 2021
 19456

Anoniem

Waskom met blauwe sierrand, ca. 1900-1930
 aardewerk
 Schenking Museum De Koperen Knop, 2021
 19457

Anoniem

Brievendoos, 1900-1930
 hout
 Schenking Museum De Koperen Knop, 2021
 19458

Anoniem

Kledinghanger Dames- en Kinderconfectie
 Gebr. Vinke, Utrecht-Dordrecht
 's Hertogenbosch, 1900-2000
 hout en metaal, 19,5 × 42,8 cm
 Schenking particuliere collectie, 2021
 19451

Anoniem

Kledinghanger Bischoff's kleding-Dordrecht,
 1900-2000
 hout en metaal, 17,5 × 42,8 cm
 Schenking particuliere collectie, 2021
 19452

Anoniem

Kledinghanger Kledingmagazijn HEEREMA
 Dordrecht, 1900-2000
 hout en metaal, 19,5 × 42 cm
 Schenking particuliere collectie, 2021
 19453

Anoniem

Kledinghanger Van Huiden Voorstraat 280-
Dordrecht, 1900-2000
 hout en metaal, 23,5 × 42,5 cm
 Schenking particuliere collectie, 2021
 19455

Anoniem

Kledinghanger W. Beerden & Zoon,
Voorstraat 247 Tel. 4669, Dordrecht,
 1900-2000
 hout en metaal, 21,5 × 44,3 cm
 Schenking particuliere collectie, 2021
 19454

Anoniem

Muuranker van het oude Hoofdpostkantoor te Dordrecht, 1905

IJzer, 98,5 × 50,3 cm

Schenking Maartje Wildeman, 2021
19388

Helena van der Kraan

Portret van mevrouw Oppenoorth en gezin, ca. 1960-1970

zwart-wit foto, 146 × 103 mm

Schenking Marlene Dumas, 2021
DM/021/P2076

Henricus Rol

Gezicht op Dordrecht, 1936

olieverf op paneel, 32,7 × 25 cm

Schenking particuliere collectie, 2021
DM/021/1460

David Oyens

Het ophangen van een schilderij, 1873

olieverf op paneel, 26 × 17 cm

Schenking particuliere collectie, 2021
DM/021/1456

Anoniem

Lamp van Theodoor Stoop met bijbehorende foto's, 1900

textiel, glas, papier en metaal

Schenking familie Nooy van der Kolff, 2021
19459

Gerard Verdijk

Movement & Arrow

plexi en metaal, 50 × 60 cm

Schenking particuliere collectie, 2021
DM/021/1457

Gerard Verdijk

Arrow Reflection

plexi en metaal, 200 × 100 cm

Schenking particuliere collectie, 2021
DM/021/1458

Bas Veth

Schetsboek met boten, kustlijn en een gezicht op Dordrecht, 1884

papier

Schenking van The Fielding Foundation, 2021
DM/021/T2022

Aert Schouman

Portret van Margarta Duijvensteijn, 1751

olieverf op doek, 75 × 61 cm

Schenking J.C. Smelik en A. Stokking, 2021
DM/021/1468

Ary van Wanum

Herder met koe aan de rand van een rivier, 1755

inkt op papier, 155 × 247 mm

Schenking particuliere collectie, 2021
DM/021/T2023

Anoniem

Collectie gehout blik, koperen voorwerpen en kinderwerktafel. Ca. 20 objecten.

Schenking particuliere collectie, 2021

Anoniem

Collectie divers textiel, penning en schriftje met gedichtje. Ca. 10 objecten.

Schenking mevrouw Bruns-van der Most, 2021

LEGATEN

Diverse kunstenaars

Collectie beelden, maskers, schilderijen, toegepaste kunst en werken op papier.
Legaat Ad Breevaart, 2021

Gerard Verdijk

Projekt 1968 NN met rood en blauw, 1968
gemengde techniek op doek, 125 × 125 cm
Legaat mevrouw prof. dr. A. C. Esmeijer, 2021
DM/021/1444

Gerard Verdijk

Hopisymbols, 1953
gemengde techniek op doek, 125 × 65,3 cm
Legaat mevrouw prof. dr. A. C. Esmeijer, 2021
DM/021/1445

Gerard Verdijk

Inside and outside, 1953
tekening, 740 × 1028 mm
Legaat mevrouw prof. dr. A. C. Esmeijer, 2021
DM/021/T2001

Gerard Verdijk

Zonder titel, 1953
tekening, 669 × 1297 mm
Legaat mevrouw prof. dr. A. C. Esmeijer, 2021
DM/021/T2002

Gerard Verdijk

Zonder titel, 1953
tekening, 599 × 794 mm
Legaat mevrouw prof. dr. A. C. Esmeijer, 2021
DM/021/T2003

Georg Adam Schmidt

Portret van de heer Jacob Keijser, 1827
olieverf op paneel(?), 66,7 × 55,6 cm
Legaat mevrouw prof. dr. A. C. Esmeijer, 2021
DM/021/1446

Georg Adam Schmidt

Portret van mevrouw Anna Catharina Keijser-Dolleman, 1827
olieverf op paneel(?), 61,1 × 49,8 cm
Legaat mevrouw prof. dr. A. C. Esmeijer, 2021
DM/021/1447

Frans van den Blijk

Scheepsportret Bato, ca. 1836-1976
olieverf op paneel(?), 48,5 × 64,5 cm
Legaat mevrouw prof. dr. A. C. Esmeijer, 2021
DM/021/1448

Anoniem

Zeepkist van Jacob Keijser, 1820
hout en metaal, 59,5 × 80 × 53 cm
Legaat mevrouw prof. dr. A. C. Esmeijer, 2021
19381

Vereniging Kunstmin

Album Amicorum van de Vereniging Kunstmin, 1870
foto's in leren album, 158 × 134 mm
Legaat mevrouw prof. dr. A. C. Esmeijer, 2021
DM/021/P2073

BRUIKLENEN

Joseph Mallord William Turner

Whalley Bridge and Abbey, Lancashire:

Dyers washing and drying cloth, 1811

olieverf op doek, 61,2 × 92 cm

Bruikleen particuliere collectie, 2021

DM/020/1449

Anoniem

Collectie divers glas en kristal, 82 objecten.

Bruikleen particuliere collectie, 2021

Nicolaes Maes

Meisje aan het venster ('De peinzende'),

1650

olieverf op doek, 123 × 96 cm

Bruikleen van het Rijksmuseum Amsterdam,
2021

DM/021/1452

Aert de Gelder

Judah en Thamar, 1700

olieverf op doek, 80 × 97 cm

Bruikleen van het Mauritshuis, 2021

DM/021/1434

Adriaan van der Burg

Portret van de garnalenverkoper Ary Buurman,

1733

olieverf op paneel, 31,5 × 40,5 cm

Bruikleen particuliere collectie, 2021

DM/021/1462

Godefridus Schalcken

Portret van Johan de Bruin (1678-1746), 1663

olieverf op koper, 42,7 × 34,5 cm

Bruikleen Oosten van Slingeland, 2021

DM/021/1454

Godefridus Schalcken

Portret van Maria Vingerhoed (1683-1749), 1663

olieverf op koper, 42,2 × 34,5 cm

Bruikleen Oosten van Slingeland, 2021

DM/021/1455

Nicolaes Maes, *Meisje aan het venster*, bekend als *'De peinzende'*,
1650 - 1660, olieverf op doek, 123 × 96 cm, bruikleen Rijksmuseum
Amsterdam

AANKOPEN

Jan Both

De Milvische brug over de Tiber bij Rome,
1640
inkt op papier, 187 × 268 mm
Aankoop 2021
DM/021/P2072

Samuel van Hoogstraten

Portret van Sir Norton Knatchbull,
1st Baronet (1601-1684), 1667
olieverf op doek, 208,5 × 131,5 cm
Aankoop met steun van het Mondriaan Fonds,
de Bedrijfsvrienden Dordrechts Museum
en de Vereniging Rembrandt (mede dankzij
haar Willem en Mary Reus-de Lange Fonds
en haar VriendenLoterij Aankoop-fonds),
2021
DM/021/1451

Anoniem

Theebussen zoals uit atelier Van Strij, 1800
lak, verf, metaal en blik, 11 × 10 × 7 cm
Aankoop 2021
19379 a-b

Jacoba van Heemskerck van Beest

Parkgezicht te Domburg, 1911
olieverf op board, 45 × 51 cm
Aankoop 2021
DM/021/1435

Jan Veth

Portret van Mrs. Helene Dorothea
Schniewind-Greeff, 1909
olieverf op doek, 86,4 × 68,6 cm
Aankoop 2021
DM/021/1438

Jan Veth

Portret van Mr. Henry E. Schniewind, Jr.
(1869-1962), 1909
olieverf op doek, 86,4 × 68,6 cm
Aankoop 2021
DM/021/1439

Else Schwarz-Berg

Mallorca, 1914
olieverf op doek, 32,5 × 40 cm
Aankoop 2021
DM/021/1440

Esiri Erherine-Essi

Adwoa Essien, 2020
olieverf en inkt op linnen, 80 × 60 cm
Aankoop met steun van het Mondriaan Fonds,
2021
DM/021/1441

Hadassah Emmerich

Cold Fusion Green #1, 2020
olieverf op papier, 350 × 265 mm
Aankoop met steun van het Mondriaan Fonds,
2021
DM/021/T2004

Hadassah Emmerich

Cold Fusion Purple, 2020
olieverf op papier, 350 × 265 mm
Aankoop met steun van het Mondriaan Fonds,
2021
DM/021/T2005

Hadassah Emmerich

Cold Fusion Red, 2020
olieverf op papier, 350 × 265 mm
Aankoop met steun van het Mondriaan Fonds,
2021
DM/021/T2006

Hadassah Emmerich. *Cold Fusion Red, Cold Fusion Green, Cold Fusion Purple, Cold Fusion Yellow, Cold Fusion*, 2020, olieverf op papier, 35 × 26,5 cm, aankoop 2021

Hadassah Emmerich

Cold Fusion Yellow, 2020

olieverf op papier, 350 × 265 mm

Aankoop met steun van het Mondriaan Fonds,
2021

DM/021/T2007

Hadassah Emmerich

Cold Fusion, 2020

olieverf op papier, 350 × 265 mm

Aankoop met steun van het Mondriaan Fonds,
2021

DM/021/T2008

Jan Veth

Rosmalen, schippersknecht, 1904

aquarel en krijt op papier, 533 × 433 mm

Aankoop 2021

DM/021/T2012

Rein Dool

Wantijpark (viersprong)

houtschool op oosters papier, 700 × 970 mm

Aankoop met steun van het Mondriaan Fonds,
2021

DM/021/T2009

Rein Dool

Wantijpark (vijver)

houtschool op oosters papier, 700 × 970 mm

Aankoop met steun van het Mondriaan Fonds,
2021

DM/021/T2010

Jacob van Strij

Zeegezicht, 1795

olieverf op doek, 220 × 122 cm

Aankoop 2021

DM/021/1453 a-b

Jasper Hagaraar

Nightswimming #3, 2021

olieverf op papier op paneel, 39,5 × 29,5 cm

Aankoop met steun van het Mondriaan Fonds,
2021

DM/021/1459

Natasja Kensmil

In the presence of absence, 2020

olieverf op doek, 362 × 540 cm

Aankoop met steun van het Mondriaan Fonds
en de Bedrijfsvrienden Dordrechts Museum,
2021

DM/021/1461 a-k

Hans Broek

Plantage Sorghvliet, 2020

olieverf op linnen, 200 × 400 cm

Aankoop met steun van het Mondriaan Fonds,
2021

DM/021/1463

Charlotte Schleiffert

What kind of leader do we need? #2, 2014

acryl, siberisch krijt en pastelskrijt op papier,
2480 × 1500 mm

Aankoop met steun van het Mondriaan Fonds,
2021

DM/021/T2014

Diverse kunstenaars

Collectie van diverse prenten en boeken,
ca. 1800-1900

O.a. Portretten van verzamelaars van werk
van A. Cuyp, Britse landhuizen, Prenten
naar J.M.W. Turner, Reproductiegrafiek en
historische boeken ca. 40 objecten

Aankoop 2021

Sir David Wilkie

Een tentoonstelling van oude meesters in

The British Institution, 1815

olieverf op paneel, 17,8 × 30,3 cm

Aankoop 2021

DM/021/1466

Jacoba van Heemskerck van Beest

Ontwerp voor een glas in lood raam

(nummer 20), 1919

Oost-Indische inkt en potlood op papier,

800 × 1400 mm

Aankoop 2021

DM/021/T2015

Anoniem

Huwelijksglas Dominee Stronck en

jonckvrouw Boon, 1750

glas, 26,6 × 11,5 cm

Aankoop 2021

19449

Anoniem

Huwelijksglas van de heer Prins en

mevrouw Visser, 1829

glas, 13,2 cm

Aankoop 2021

19450

Gerard Verdijk

Cross, 1972

acryl, spuitverf en koper op meubelplaat,

60 × 50 cm

Dordrechts Museum, aankoop 2021

DM/021/1442

Gerard Verdijk

Static + Moving Arrows, 1972

acryl, spuitverf en koper op meubelplaat,

50 × 60 cm

Dordrechts Museum, aankoop 2021

DM/021/1443

DORDRECHTS MUSEUM

REGIONAAL
ARCHIEF
DORDRECHT

juni 2022

Dordrechts Museum
Museumstraat 32
3311 XP Dordrecht
078-7708708

info@dordrechtmuseum.nl
www.dordrechtmuseum.nl

Tekst

Dordrechts Museum

Redactie

Teun de Buijn

Fotografie

Jørgen Snoep, Peter den Ouden, e.a.

Vormgeving

Jantijn van den Heuvel